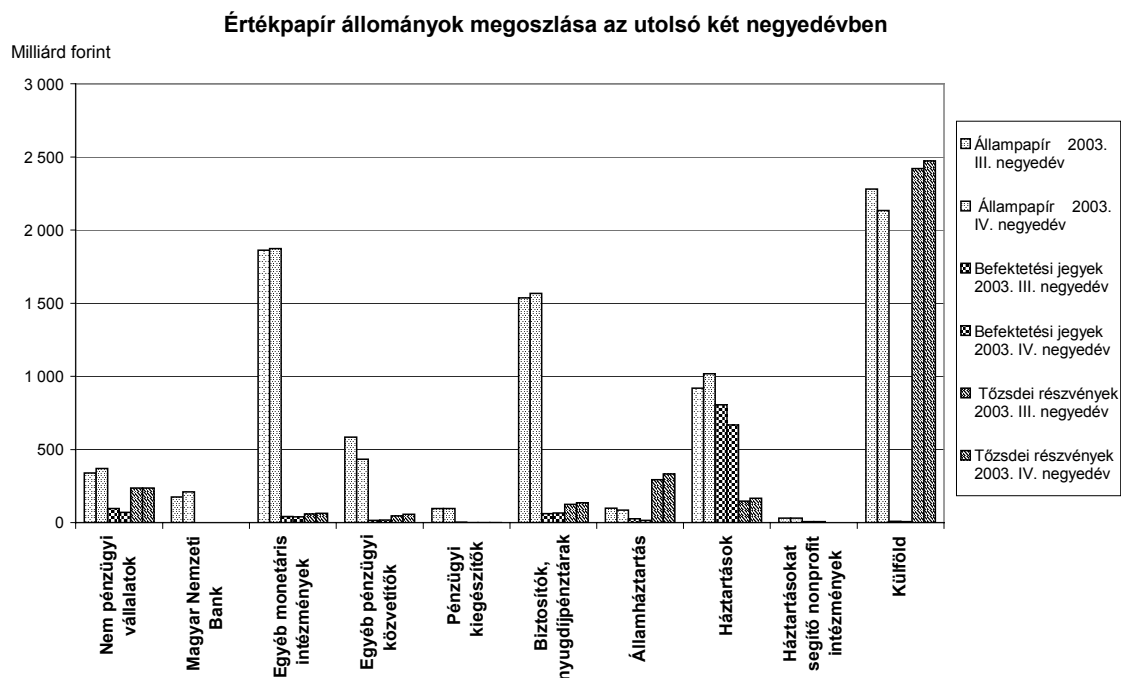

Értékpapír-állományok tulajdonosi megoszlása 2003. IV. negyedév¹

A IV. negyedévben az állampapírpiacon jelentős mozgások figyelhetők meg az egyes szektorok tulajdonában lévő állományokban, valamint – hosszú idő után először – csökkent a forgalomban lévő állampapírok piaci értéken számított állománya is. Különösen a nem-rezidensek és az egyéb pénzügyi közvetítők állomány-, illetve részesedés-csökkenése szembetűnő. A lakossági befektetők ezzel szemben jelentősen növelték állampapír-befektetéseiket, amelynek hatására a szektor tulajdonában lévő állomány először haladta meg az ezer milliárd forintot. A tőzsdei részvények piacán ugyancsak nettó vásárlók voltak a háztartások (több mint egy év után újra), s mellettük a pénzügyi vállalatok is összességében vevőként szerepeltek. A nem-rezidensek ugyanakkor ebben a negyedévben nettó eladóként léptek fel a tőzsdei részvények esetében. A befektetési jegyek forgalomban lévő állománya piaci értéken számítva 2003. IV. negyedévében számottevően csökkent, különösen a háztartások szektorában figyelhető meg jelentős visszaesés.

¹ Az állományi adatok mindig a negyedév végére vonatkoznak.

Állampapírok

Az **állampapírok**² piaci értéken számított állománya 2003. IV. negyedévében csökkent, 7925,7 milliárd forintról 7821,9 milliárd forintra (1,3%-kal). A forgalomban lévő piaci értéken számított államkötvény állomány csökkenésére 1997 decembere óta csak egy alkalommal volt példa. A 2004. IV. negyedévben tapasztalt visszaesést kizárólag a kincstárjegyek piaci értéken számított állományának 3,9 százalékpontos csökkenése okozta, hiszen az államkötvények állománya az előző negyedévvél megegyező részarányt képez az állampapír-állományon belül.

A **háztartások** tulajdonában lévő állampapírok piaci értéke közel 100 milliárd forinttal emelkedett, amely nagymértékben a kincstárjegy-állomány növekedésének tulajdonítható. A lakossági befektetők állampapírpiaci részaránya így – 1,4 százalékponttal – 13,0 %-ra nőtt 2003. IV. negyedév végére, az általuk birtokolt állomány pedig csaknem elérte az 1020 milliárd forintos nagyságot.

A **külföld** (nem-rezidensek) birtokában lévő állomány – az előző negyedéves emelkedést követően – ismét jelentősen, 147,9 milliárd forinttal csökkent, így a szektor súlya a forgalomban lévő összes állampapír-állományban a negyedév végére 28,8%-ról 27,3%-ra esett vissza. A külföldiek birtokában lévő államkötvény-állomány 94 milliárd forintos csökkenése mellett, 54 milliárd forinttal mérséklődött a szektor tulajdonában lévő rövid lejáratú állampapírok piaci értéken számított állománya is.

A **pénzügyi vállalatok** a IV. negyedévben 75,6 milliárd forinttal csökkentették állampapír-állományukat, ennek következtében állampapírpiaci részesedésük 53,7%-ról 53,4%-ra mérséklődött. Az egyéb pénzügyi közvetítők – előző negyedévi csökkenést követően – ismét jelentősen, 151,4 milliárd forinttal csökkentették állományukat, amelynek hatására állampapírpiaci súlyuk is mérséklődött 7,4 %-ról 5,6 %-ra. A pénzügyi szektort alkotó többi alszektor állampapír-állománya kismértékben gyarapodott. A biztosítók és nyugdíjpénztárak 28,9 milliárd forinttal, a Magyar Nemzeti Bank pedig 34, 6 milliárd forinttal növelte államkötvény-állományát.

A **nem pénzügyi vállalatok** tulajdonában lévő állampapírok állománya a IV. negyedév végére 30,8 milliárd forinttal emelkedett, így a szektor részesedése a forgalomban lévő állampapírokból 0,5 százalékponttal gyarapodott.

Az **államháztartás** részesedése, a helyi önkormányzatok birtokában lévő állomány csökkenésének hatására, december végén 0,1 százalékponttal volt alacsonyabb, a három hónappal korábbinál.

² A sajtóközleményben az állampapírok közé soroljuk a hazai kibocsátású, forintban denominált államkötvényeket, a kincstárjegyeket és az MNB által kibocsátott forintkötvényeket.

Állampapírok tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

	százalék					
	Állampapírok összesen					
	2002		2003			
	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
	negyedév					
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	5,7	4,6	4,6	4,5	4,3	4,7
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	2,8	2,6	2,4	2,3	2,2	2,7
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	22,0	21,8	24,7	24,5	23,5	24,0
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	9,0	8,5	7,0	8,3	7,4	5,6
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2
Biztosítók, nyugdíjpénztárak (S. 125)	19,3	18,9	18,7	19,0	19,4	20,0
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	54,4	53,1	54,1	55,3	53,7	53,4
Központi kormányzat (S. 1311)	0,1	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	1,7	1,1	1,2	1,2	0,8	0,7
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Államháztartás összesen (S. 13)	1,8	1,3	1,6	1,6	1,2	1,1
Háztartások (S. 14)	14,3	13,5	11,7	11,3	11,6	13,0
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	23,4	27,0	27,5	27,0	28,8	27,3
Összes állomány	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tőzsdei részvények

A **tőzsdei részvények állománya** piaci értéken – a III. negyedévi 348,0 milliárd forintot emelkedés után – a IV. negyedévben 135,7 milliárd forinttal (4,1%-kal) tovább nőtt, s december végén 3470,1 milliárd forintot tett ki. Az emelkedés döntően (csaknem 80%-ban) a papírok árfolyamának növekedéséből származott (amelynek hatása 107,8 milliárd forint volt). A tőzsdei részvények kapitalizációja 26,6 milliárd forinttal nőtt egy részvénytársaság bevezetése következtében, s további 1,4 milliárd forinttal tőkeemeléséből adódóan.

A **háztartások** részvényvásárlása – több mint egy év után – ismét meghaladta az eladások értékét, mégpedig 11,6 milliárd forinttal. A háztartásoknak ezzel egyidejűleg 2,6 milliárd forint árfolyamnyeresége keletkezett a tőzsdei részvényeken, és 4,6 milliárd forint értékben olyan részvényt is birtokoltak, amelyet most vezettek be a tőzsdére. (Ez utóbbi az egyéb volumenváltozások között szerepel.) E folyamatok eredményeként a háztartások részvényállománya összességében 18,8 milliárd forinttal nőtt. December végén a tőzsdei részvények 4,8%-a volt közvetlenül a háztartások tulajdonában, amely 0,4 százalékponttal magasabb a három hónappal korábbi részesedésnél.

A **külföldi befektetők** (nem-rezidensek) az év utolsó negyedében – szemben a megelőző negyedévvel – nettó részvényeladók voltak, 22,6 milliárd forint értékben. Másrészt viszont a nem-rezidensek tulajdonában lévő tőzsdei részvényeken 71,4 milliárd forint árfolyamnyereség keletkezett és 4,1 milliárd forint értékben olyan részvényt is birtokoltak, amelyet most vezettek be a tőzsdére. Mindezek eredményeként 52,9 milliárd forinttal emelkedett a külföldi befektetők részvényállománya, részesedésük viszont 1,3 százalékponttal csökkent, amely így 71,3%-ot tett ki az év végén.

A **pénzügyi vállalatok** – ellentétben az előző negyedévvel – nettó vásárlók voltak a tőzsdei részvények piacán, összességében 14,2 milliárd forint értékben. Ráadásul a pénzügyi vállalatoknak 7,2 milliárd forint árfolyamnyereségük keletkezett, és további 2,4 milliárd forint újonnan bevezetett részvennyel is rendelkeztek. Így tőzsdei részvényállományuk összesen 23,7 milliárd forinttal nőtt, míg részesedésük 0,4 százalékponttal, 7,5%-ra emelkedett.

A **nem pénzügyi vállalatok** tőzsdei részvényállománya a tranzakciók révén 3,8 milliárd forinttal csökkent, miközben ugyanilyen mértékű árfolyamnyereségük keletkezett. Összességében a nem pénzügyi vállalatok tőzsdei részvényállománya 0,3 milliárd forinttal emelkedett, részesedésük viszont kismértékben, 6,9%-ra csökkent.

Az **államháztartás** 2,0 milliárd forint értékben nettó vásárlóként szerepelt a tőzsdei részvények esetében. Ezzel párhuzamosan számottevő, 22,9 milliárd forint

árfolyamnyeresége keletkezett, s az újonnan bevezetett részvényekből is jelentős, 15,1 milliárd forint értékű csomaggal rendelkezett. Így összességében 40,0 milliárd forinttal nőtt a tulajdonában lévő állomány. Az államháztartás részaránya 0,8 százalékponttal emelkedett, a tőzsdei részvényeknek 9,6%-ával rendelkezett az év végén.

Tőzsdén jegyzett részvények tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

	Tőzsdén jegyzett részvények						százalék
	2002		2003				
	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	
	negyedév						
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	6,9	7,3	7,5	7,2	7,1	6,9	
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	2,0	1,8	1,9	1,7	1,8	1,9	
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	1,5	1,7	1,8	1,7	1,4	1,7	
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Biztosítók, nyugdíjpénztárak (S. 125)	3,5	3,7	4,0	4,0	3,8	3,9	
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	6,9	7,3	7,7	7,4	7,1	7,5	
Központi kormányzat (S. 1311)	7,7	7,5	7,4	7,5	8,1	8,9	
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Államháztartás összesen (S. 13)	8,3	8,2	8,2	8,2	8,8	9,6	
Háztartások (S. 14)	5,7	5,5	5,5	5,1	4,4	4,8	
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	72,1	71,8	71,0	72,1	72,6	71,3	
Összes állomány	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

Befektetési jegyek

A befektetési jegyek állománya nettó eszközértéken a IV. negyedévben 1068,8 milliárd forintról 894,1 milliárd forintra (16,4 %-kal) csökkent. Az egyes tulajdonosi szektorok részesedésében az előző negyedévekben tapasztaltnál elmozdulások történtek.

A **háztartások** tulajdonában lévő befektetési jegyek állománya az előző időszakhoz képest piaci értéken 137,4 milliárd forinttal esett vissza, így az összes állományban való részesedésük 0,7 százalékponttal csökkent.

Ebben a negyedévben kizárólag **pénzügyi vállalatoknál** következett be csekély mértékű növekedés (0,8 milliárd forint). A biztosítók, nyugdíjpénztáraknál lévő állomány 4,6 milliárd forinttal emelkedett, amelynek hatására részesedésük a forgalomban lévő befektetési jegyekből 1,6 százalékponttal lett nagyobb. Nem számottevő mértékben, 0,4 milliárd forinttal, nőtt az egyéb pénzügyi közvetítők birtokában lévő jegyek piaci értéke. Ezzel szemben az egyéb monetáris intézményeknél lévő állomány 2,2 milliárd forinttal, a pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzőknél pedig 1,9 milliárd forinttal esett vissza.

A **nem pénzügyi vállalatok** befektetéseinek értéke december végére jelentős mértékben, 26,2 milliárd forinttal csökkent, így részesedésük 9,0%-ról 7,9%-ra mérséklődött.

Jelentős mértékű visszaesés figyelhető meg az **államháztartás** szektorában, az előző negyedévhez képest 11 milliárd forinttal csökkent a szektor birtokában lévő állomány.

A befektetési jegyek nettó eszközértékének tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

	százalék					
	Befektetési jegyek					
	2002		2003			
	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
	negyedév					
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	7,0	8,5	10,3	9,3	9,0	7,9
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	2,6	2,7	3,3	3,5	3,9	4,5
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	1,1	1,3	1,5	1,6	1,5	1,9
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,1
Biztosítók, nyugdíjpénztárak (S. 125)	4,9	5,0	4,4	5,1	5,8	7,4
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	8,9	9,3	9,6	10,5	11,5	13,8
Központi kormányzat (S. 1311)	0,2	0,1	0,2	0,3	0,2	0,1
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	2,6	1,7	2,4	2,1	2,3	1,7
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Államháztartás összesen (S. 13)	2,8	1,8	2,6	2,4	2,5	1,8
Háztartások (S. 14)	78,8	77,9	75,7	76,0	75,4	74,7
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	1,5	1,4	0,8	0,8	0,8	0,9
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	1,1	1,0	1,0	1,0	0,8	0,9
Összes állomány	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

1. A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statisztika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001 júniusától” található (www.mnb.hu).
2. Az állományi adatokat tartalmazó táblák megtalálhatók az MNB honlapján a Statisztika/Statisztikai adatok, idősorok/ VIII. Értékpapírok címszó alatt (www.mnb.hu).
3. A százalék- és viszonyszámok kiszámítása kerekítés nélküli adatok alapján történt. A részadatok összegei – a kerekítés miatt – eltérhetnek az összesen adatoktól.

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI FŐOSZTÁLY